

आदर्श ग्रंथ : भगवद्गीता

आदर्श विद्या प्रसारक संस्थेच्या आदर्श कला व वाणिज्य महाविद्यालय कुळगाव-बदलापूर आणि महाराष्ट्र विभाग राष्ट्रीय समाज विज्ञान परिषद विभाग महाराष्ट्र यांच्या संयुक्त विद्यमाने दिनांक १९ जुलै २०२० रोजी ऑनलाइन पद्धतीने एका विशेष व्याख्यानाचे आयोजन करून 'आजच्या जगात भगवतगीतेचे महत्त्व' या विषयावर डॉ. हरिप्रसाद सोमानी यांना प्रमुख व्याख्याते म्हणून बोलाविण्यात आले होते.

महाविद्यालयांने सामाजिक भान ठेवून परिसरातील विद्यार्थ्यांना उच्च दर्जाचे शिक्षण देण्याची सोयी निर्माण करून दिली आहे. तसेच विविध संस्थांना सोबत घेऊन वेगवेगळे उपक्रम राबविण्यात सातत्याने प्रयत्नशील आहे आहे.

तशाच पद्धतीने राष्ट्रीय विज्ञान परिषदेच्या संयुक्त विद्यमाने वरील कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. सध्या अनेक लोक पाश्चात्य विचाराने आणि तत्त्वज्ञानाने प्रभावित झाले आहे. निश्चितच भौतिक परिस्थिती सुधारली असली तरी समाजात अनेक प्रकारच्या समस्या निर्माण झाले आहेत. त्यामुळे आनंदी जीवन आणि समाधान कुठेतरी हरवले आहे. त्यातच म्दन्-१९ परिस्थितीची निर्माण झाली.

भारतीय तत्त्वज्ञान बऱ्याच गोष्टींच्या समस्यांचे निराकरण करण्यात यशस्वी ठरले आहे. त्यामुळे भगवद्गीतेच्या माध्यमातून केवळ स्थितप्रज्ञ म्हणजे शांतताच निर्माण होत नाही तर समाधान निर्माण होऊन प्रत्येक समस्यांना सामोरे जाण्याची सामर्थ्य निर्माण होते. यामुळे या विचार आणि तत्त्वज्ञान आत्मसात करण्याची गरज खऱ्या अर्थाने निर्माण झाली आहे. आणि पाश्चात्य विचार आणि तत्त्वज्ञान यांचे संशोधन करण्याची गरज आज निर्माण झाली आहे.

या कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक व ओळख करून देतांना महाविद्यालयाच्या प्राचार्य डॉ. वैदेही दप्तरदार म्हणाल्या, आजचे पाहुणे अष्टपैलू असून विविध कमिट्यांवर कार्यरत असलेले, अध्यात्म-उद्योजक असं अतिशय दुर्मिळ व्यक्तित्व असून अनेक पुरस्कारांनी सन्मानित आहे.

भागवत गीतेचे महत्त्व सांगताना, एका ९० वर्षांच्या वयोवृद्ध गृहस्थांच्या अंतिम क्षणीची गोष्ट सांगून प्रॉपर्टी च्या नावाखाली बऱ्याच गोष्टीचा विसर पडतो आणि आपल्या जवळ ज्या चांगल्या गोष्टी आहेत. त्या घालवून बसतो. म्हणून जुन्या परंतु

चांगल्या गोष्टींचा वारसा लागणार आहे. काही दिवसानंतर आपल्याला याची खंत वाटता कामा नये. काही लोकांनी भगवद्गीता समजून घेण्यासाठी आपले जीवन अर्पण केलं. असे सांगून, मी किनाऱ्यावर आहे. मला समजलं ते तुम्हाला सांगण्याचा प्रयत्न करत आहे, असे सांगून जगात अनेक धर्मग्रंथ आहेत, अनेक धर्म आहेत, अनेक धर्मांमध्ये नीतिमत्ता प्रेम, कर्तव्य, श्रद्धा हे शिकवले जातात, परंतु भगवद्गीता या गोष्टी सोडून आजच्या जमान्याच्या फिजिक्स, बायोलॉजी, एस्ट्रोलॉजी यासाठी भगवद्गीता कशी सूट होते यावर विवेचन केले.

भगवद्गीता आणि स्ट्रेस मॅनेजमेंट काही अग्रवाल समजते सुरुवातीला आपल्यात काही गैरसमज होते ते आता दूर झालेत. भगवद्गीता ही एनर्जी आहे ती एकातून दुसरे ट्रांसफार्म होत राहते. नवीन निर्माण होत नाही ना संपत नाही. ती फक्त रूप बदलते.

भगवद्गीता मध्ये श्रीकृष्णाने सांगितले आहे, ज्या पद्धतीने मनुष्य जुने वस्त्र त्याग करून नवीन वस्त्र परिधान करतो त्याप्रमाणे त्याप्रमाणे आत्मा जुन्या शरीराला सोडून नवीन शरीरात प्रवेश करते. आत्माही अमर आहे. पाश्चात्य शास्त्रज्ञाने सिद्ध केले आहे की, मनुष्य मेल्यानंतर त्याच्यातली एनर्जी बाहेर पडते, धर्मग्रंथांमध्ये ही सांगितला आहे, मनुष्य मेल्यानंतर आत्मा मेंदूतून निघून बाहेर पडतो. म्हणून आत्मा कधीही होत नष्ट होत नाही.

पाच हजार वर्षांपूर्वीच्या भगवतगीतेमध्ये ध्यानसाधना सांगितली आहे. भगवतगीता हा धर्मग्रंथ नसून फिलॉसॉफी आहे. ५००० वर्षांपूर्वी कोणताही धर्म नव्हता आणि भगवद्गीता मध्ये हिंदू धर्मचा उल्लेख नाही. मानवता हाच धर्म आहे. आजच्या आधुनिक विज्ञान सूक्ष्म व अतिसूक्ष्म पर्यंत पोहोचत नाही. भगवद्गीता पोहोचली आहे. जसजसं सूक्ष्म सुक्ष्म पर्यंत माणूस पोचतो तसतशी एनर्जी वाढत जाते. शरीरापेक्षा सूक्ष्म मन आहे. मना पेक्षा बुद्धी सूक्ष्म. बुद्धी पेक्षा आत्मा सुक्ष्म. जसजसे आपण सूक्ष्म होत जाऊ तसतशी एनर्जी वाढत जाते. जिथपर्यंत आधुनिक सायन्सही पोहोचलेलं नाही तिथपर्यंत भगवद्गीतेमध्ये आहे. आपल्याला योग करायचं असेल योग्य

आहार आणि विहार केला पाहिजे. ज्ञानेन्द्रिय आणि ग्यानेन्द्रिय त्यांचाही योग्य आहार आवश्यक आहे. लॅबोरेटरीमध्ये आजपर्यंत कधीही जीव निर्माण झाला नाही. परंतु भगवद्गीतेमध्ये अचेतन आणि चेतन यातून जीवन निर्माण होतो. चैतन्य निर्माण होते. असे सांगितले आहे. .

स्ट्रेस मॅनेजमेंट साठी भगवद्गीता कशी काम करते , जीवनात कोणतेही काम नाही जिथे समस्या नाही. परंतु शांततेने जीवन जगण्याची कला भगवद्गीतेत सांगितली आहे. भगवद्गीता ही युद्धाभूमीवर सांगितली गेली आहे.

युद्धाच्या वेळेस अर्जुन डिप्रेशनमध्ये गेला होता गेला होता. तेव्हा कृष्णाने त्यांचे मनोबल वाढविले. हे मनोबल वाढवण्याचं काम भगवद्गीता करते . श्रीकृष्ण म्हणतात, आपला स्वतःचा उद्धार आपण स्वतः करा. अधोगती कडे जाऊ नका. कारण तुम्हीच तुमचे मित्र आणि तुम्हीच तुमचे शत्रू आहात. मानसिक असंतुलनामुळे सुशांत सिंग याला आत्महत्या करावी लागली. जेव्हा माणूस एखाद्या विषयाशी चर्चा करतो तेव्हा त्याबद्दल आसवती निर्माण होते . ती पाहण्याची इच्छा निर्माण होते. पूर्ण झाली नाहीतर आमचं माईड ब्लॉक होते. मनुष्य आपल्या

सर्वापासून दूर जातो स्वभावापासून दूर जातो. असे सांगून अनेक उदाहरणे देऊन महाभारत आणि रामायण यातील अनेक उदाहरणं देऊन स्ट्रेस मॅनेजमेंट कसं करायचं हे सांगितले.

ट्रेस मॅनेजमेंट मध्ये प्रॅक्टिस , मनाला वश करणे, आपल्या मनाला ध्येयाकडे वळवणे. आपल्या आदर्श देवाला बघायचं पुन्हा पुन्हा आपल्या ध्येयाकडे आपलं मन वळवायचा जर परिस्थिती बिकटच झाली तर , आपले ध्येय चांगल्या दिशेकडे वळवावे. , वैराग्य हा उपाय सांगितला आहे , श्रद्धा भवाने मनोबल वाढते , आपले योग्य माणसाप्रती समर्पण महत्त्वाचे आहे

जेव्हा कधी जीवनात अंधार येईल, काही सुचत नसेल आशाची किरण बाकी आहे, मानसिक स्थिती आहे डिप्रेशन ही एक मानसिक स्थिती आहे म्हणून रोज एक श्लोक वाचा असे सांगितले.

या कार्यक्रमाचे ऑनलाईन सूत्रसंचालन पुण्याच्या डॉक्टर गोरे यांनी यांनी केले तर स्वतंत्र सायक मग प्राध्यापिका सायली दत्तचा दप्तरदार यांनी सहकार्य केले.

